

Asia: Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi eläintautilain muuttamisesta (VN/32878/2021)

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto

1 Johdanto

2 Lausunto

On tärkeää, että tuottajille korvataan eläinten arvon menetys ja mahdollisia tulonmenetyksiä silloin, kun nämä aiheutuvat valtion määräämistä toimenpiteistä, joilla hävitetään eläintauti tilalta.

Kannustavuuden kannalta on kuitenkin tärkeää, että eläimen omistajalla on osittainen vastuu tulonmenetyksistä. Korvauksista päätettäessä tulisikin kiinnittää erityistä huomiota siihen, että korvausjärjestelmä kannustaa eläimen omistajaa kiinnittämään huomiota yhtäältä taudin aikaiseen havaitsemiseen ja toisaalta mahdollisen tartunnan leviämisen estämiseen paitsi eläinten pitopaikkaan, myös sieltä pois.

Eläintautilain ehdotetussa uudessa 86 § mainitaan, että jos luvussa tarkoitetut kustannukset ja menetykset ovat aiheutuneet eläintaudista, joka ei ole luetteloitu tauti tai jota ei ole mainittu Maailman eläintautijärjestön vahvistamassa eläintautien luettelossa, TSE-asetuksessa, zoonoosiasetuksessa, tai zoonoosidirektiivissä, ne korvataan maatalousalalla toimivalle yritykselle vain, jos aiheutunut vahinko on vakava ja ylittää 30 prosenttia toimijan vuosituotannosta. Joissain tapauksissa kuitenkin tätä pienemmätkin vahingot voivat aiheuttaa vakavia haasteita maatalousalalla toimivan yrityksen toimeentulolle, minkä vuoksi voisi olla perusteltua korvata joissain tapauksissa myös pienempiä menetyksiä, mikäli se on valtiontukisäännösten puitteissa mahdollista.

Muutokset vesiviljelyalan osalta ovat asianmukaisia ja kannatettavia. Tuotannonkorvausta ei ole tarkoitus maksaa vesiviljelyalalla vaikka esim. luonnonravintolammikkokasvatus rinnastuu toimintamuotona maatalousyrittämiseen enemmän kuin intensiiviseen vesiviljelytoimintaan. Koska vastakuoriutuneet poikaset toimitetaan luonnonravintolammikoihin elävinä poikasina, joita ei ole mahdollista siirtohetkellä desinfioida, ei toimijalla itsellään ole mahdollisuuksia torjua mahdollista kalatautia vaan se joutuu luottamaan emokalalaitoksen ja hautomon kalaterveystilannetietoon. Luonnonravintolammikkokasvatuksessa myös korvaussummat jäävät pieniksi tuotannon odotusarvoon verrattuna, jos se perustuu vain kalankokoon kesän yli tapahtuvassa kasvatuksessa. Vastaava tilanne on myös onkilammikoissa, joissa kalaston hävittämisestä saatu korvaus voi erota kalastuselämyksen odotusarvosta suurestikin.

Vuosina 2017-2022 on maksettu kalojen IHN-taudin takia tuotannon menetyksestä aiheutuvasta taloudellisesta vahingosta 450 000 euroa. Summa on merkittävästi suurempi kuin maaeläimistä maksetut korvaukset, ml. korvaukset tuotannon menetyksestä. Nyt ehdotetaan muutosta, jossa

vesieläintaudeista ei maksettaisi korvauksia tuotannon menetyksistä lainkaan, paitsi ilmeisesti tiettyjen uusien tautien kohdalla. Tämä saattaa lisätä kiinnostusta bioturva-asioiden parempaan huomioimiseen ja tuontiin sisältyvien riskien tarkempaan harkintaan. Toisaalta muutos saattaa myös vähentää tautiepäilyistä ilmoittamista, jolloin taudit ehtivät levitä laajemmalle mm. veden ja kalasiirtojen välityksellä. Luonnonvarakeskus esittää harkittavaksi, että vesiviljelyeläinten kohdalla korvauksia tuotannon menetyksestä voitaisiin edelleen maksaa, mutta summat olisivat paljon nykyistä alhaisempia.

Pykälässä 86 loppupuolella (sivu 26 ja sivu 31) ei käy ilmi tarkoitetaanko Suomelle uutta tautia tai yritykselle uutta tautia. Sivulla 31 on hieman erilainen kirjoitusasu!

Sivu 26: 2) vesiviljelyalalla toimivalla yritykselle vain, jos kyse on uudesta taudista

Sivu 31: 2) vesiviljelyalalla toimivalla yritykselle vain, jos kyse ole uudesta taudista.

Jani Lehto

Johtaja, biotalous ja ympäristö

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 27.09.2022 klo 09:05:10.

Lausunnon valmistelija(t):

Paula Lidauer
Jarkko Niemi

Liitteet:

Tiedoksi: